نا بۆ ئەمریکا و ناتۆ و نا بۆ ڕوسیا.. کامل احمد

کۆمەڵگای بەشەری ئەمڕۆ لە نێو جەنگێکدایە. ئەم جەنگە بە هیچ شێوەیەک جەنگی تەقلیدی نێوان دوو وڵات نی یە ، ئەگەر چی لە ڕووی ڕووکەشەوە وەکو جەنگی نێوان ڕوسیا و ئۆکرانیا دەردەکەوێت و زوڕنا ژەنانی بورژوازیش دەیانەوێت ئاوها وێنای بکەن. ئەم جەنگە جەنگی نێوان دوو زلهێزی سەرمایەداری جیهانە و شەڕی نێوان ئەمریکا و ڕوسیایە، بەڵام مەیدانی جەنگەکە ئۆکرانیایە. ئەم جەنگە نە پەیوەندی بە مافی هاوڵاتیانی ئۆکرانیاوە هەیە و نە تەنانەت ئەو ناوچانەشی کە ڕوسیا دەیەوێت بیانکات بە دەوڵەتی پەنادەستی خۆی بە ناوی پارێزگاریکردن لە مافی نیشتەجێبووانی، بەڵکو ڕاستەوخۆ شەڕە لەسەر بردنەڕێوەی جیهانەوە. جیهانێک کە چیتر ئەمریکا، وەڕای هەر هەوڵێکی، ناتوانێت هێزی یەکەم و قولدری جیهانبێت و بتوانێت جیهان بە تەنیا بەڕێوەبەرێت و پیادەی بکات. لەم کارەیدا شەریکی بە دروستبووە و شەریکەکانیشی نەیارەکانی دوێنێین کە بریتین لە ڕوسیا و چین. ئەم شەڕە یەکێکە لە ئاکامەکانی ئەو بارە ڕاگوزەرەی کە ئێستا جیهانی پیادا تێدەپەڕێت. جیهانێک کە هێزی پێشوو وەڕای هەر هەوڵێکی ناتوانێت ڕابەری جیهانبێت و هێزی تری لە قووتبەتەوە لە قۆناغێکی ڕاگوزەردا کە سەرمایەی جیهان بەجۆرێک تێکەڵاوە کە هەم شکاندنی بەرامبەر و هەم جێگرتنەوەی قورسترە لە چاو سەدەی پێشوودا. بۆیە جیهان لە گۆشەنیگای بەرژەوەندییە جیاوازەکانی سەرمایەوە پێویستی بە ئارایشتدانەوە بە خۆی هەیە و بە داخەوە بەشێکیش لەم دووبارە دابەشبوونەوە و دەستبەرکردنی بەرژەوەندیانە پێویستی بە جەنگە بۆ یەکلاییکردنەوەی. جەنگێک لە ڕاستیدا دەمێکە بە شێوەی ئابوری و شەڕی بە وەکالەت دەستیپێکردووە.

ڕوسیا لە دوای ساڵی ١٩٩٧ ڕەوەو بە دوای ئەوەی کە زۆرێک لە وڵاتە دراوسێکانی و بە تایبەتی ئەوانەشی کە بەشێکبوون لە خۆی پێش ڕووخانی دیواری بەرلین، هەمیشە نیگەرانی خۆی لە بەرفراوانبوونەوەی هاوپەیمانی ناتۆ دەربڕیوە و جێگەی نیگەرانی بووە و بە مەترسی لەسەر خۆی چاویلێکردووە، وە لە ڕاستیشدا هەروابووە و ئەم هاوپەیمانیەش بە ڕابەری ئەمریکا هەمیشە یەکێک لە ئامانجەکانی ئابڵوقەدانی ڕوسیا بووە بە هێزەکانی و خودی دامەزراندنیشی هەر بۆ ئەو مەبەستە بووە بۆ ئەوەی هەرکاتێک بیانەوێت و بتوانن دەستیان ئاواڵابێت بۆ تەدەخولی سەربازی.

هاوکات بە دوای ٢٠١٤ و ٢٠١٥ و بەڕێنامەی مینسک دا و هەوڵدانی هاوپەیمانی ناتۆ بۆ ئەوەی بتوانێت ئۆکرانیا لە خۆ بگرێت ڕوسیای لە بەرامبەر هەڕەشەیەکی گەورەتردا ڕاگرتووە کە وای لێ ورچە سپی یەکە کردووە بەخۆ بەربەتەوە. ڕوسیا بە ئاشکرا دەزانێت کە ئەمریکا و ئەوروپا ناکۆکن، وەڕای ئەوەی کە لە ئێستادا وا دەردەکەوێت کە کۆکبن، بەڵام خۆری ئەم کۆکبوونە دەمێکە ئاوابووە و زۆرێک لە ووڵاتەکانی ئەوروپا و بە تایبەتی فەرەنسا و ئەڵمانیا هەمیشە لە مەلەقێیدا ژیاون و هەوڵی ئەوەیان داوە کە ئەوەندەی بۆیانبکرێت بای باڵی خۆیانبدەن و لەژێرڕکێفی تەواوی ئەمریکادا نەبن. ئەمە وەڕای قووتبوونەو و گەشەکردنی چەندین هێزی ناوچەییو تر وچەندین کێشەی تر. لە ڕاستیدا ئەم شەڕە نزیک بە دوو دەیەیە لەژێر ناوی دانانی ئابڵوقەی ئابوری و لێدان لە بەرژەوەندییە ئابورییەکانی یەکتردەستیپێکردووە و ڕۆژ دوای رۆژیش بواری بەردەم ڕوسیای تەسکترکرۆتەوە، هەر بۆیە کاتێک کە شەڕی بەرسە و پشکەکان و بانکەکان بە بنبەست دەگات و ناتوانێت ڕێگاچارە خوازراوەکە بێت، ئەوا شەڕی مەیدانی و جیۆسیاسی دێتە پێشەوە بە بەدەستهێنانەوەی ئەو پشک و سەروەریە ئابورییانە، سەرمایەداری جەنگ دەکات و دەیەوێت لە دوای جەنگ لە بەرووبوومەکەی بخوات. ئەم جەنگە ڕاستەوخۆ جەنگی بەرسەو سەرمایەیە و چ لایەنەکیش هێزی زیاتربێت سەرمایەکەی زیاتردەبێت. هەر بە پێی ئەم هاوکێشەیەش کە بەرسەکان و بەرژەوەندییە بازرگانی و سەرمایەدارییەکان جیهانین و هەموو شتێک جیهانی یە، هەر بۆیە ئەم شەڕەش جیهانی یەو تەنها وەکو پێشتریش ووتمان مەیدانەکەی ئۆکرانیایە. ڕوسیا و پۆتین داوای بەشی زیاتردەکەن و ئەوانیش نایدەن و بەربەستی بۆ دروستدەکەن، بۆیە بە شەڕ ساغدەکرێتەوە. ئەوەی ئەمڕۆ لە مەیدانی شەڕدا بە ئاشکرا دەیبینین گەواهی لەسەر ئەمە دەدات و بە ئاشکرا و ڕۆشنی هەموو ڕۆژێک لە میدیاکانی خودی بورژوازییەوە گوێبیستی دەبین کە چۆن ئەم دوو بلۆکە بورژوازییە جیهانییە خەریکی ساغکردنەوەی ناکۆکییەکانی خۆیان لە شوێنێکدا کە ناوی ئۆکرانیایە، هەر لە بلۆککردن و ئابڵوقەی ئابوری یەوە بگرە تا دەگاتە نوردستریم و ناردنی چەک و تەقەمنی بۆ ئۆکرانیا. تەنانەت بارەکە بە شوێنێک گەیشتووە کە بورژوازی جیهانی چۆن لە ئەفغانستان و عێراق و ووڵاتانی عەرەبی و ئەفریقی دا خەریکی دروستکردنی مورتەزەقە بوون، هەر وا لە ناو دڵی ئەوروپاش دا خەریکن ئەم جۆرە لە سیاسەت بەڕێوەبەرن لە ژێر ناوی جەنگاوەری خۆبەخش وبەرگریکار لە ئەوروپا و ئۆکرانیا و بە شەرمانەش سەرەکی ووڵاتەکان یان بانگەشەی بۆ دەکەن یان ڕەزامەندی لەسەر دەدەن و دەیانەوێت جەنگێک کە هیچ پەیوەندییەکی نە بە

ئەوروپی بوون و ئۆکرانی بوونەوە هەیە، بە خەڵک بقەبڵێنن و بە بووکەڵەی جوانەکەی دیموکراسی فرمێسکبڕێژن و خەڵک بکەنە قوربانی.
ئەم شەڕە تەنانەت بە واتا سوواوەکەشی هیچ پەیوەندییەکی بەو بەها سوواوانەوە نییە و شەڕە لەسەر پێگەی دوو ڕەقیب و زلهێزی جیهانی کە دەیانەوێت زۆرترین بەشیان لە سەرمایەی جیهاندا هەبێت بە تایبەتی کە ئەم کێبەرکێیانەیان لە چوارچێوەی دانوستان و ڕێکەوتن دا بە ناچێتە پیش، ئەو کات شەڕ بە تاکە گریمانە دەمێنێتەوە بۆ ئەم یەکلاییکردنەوەیە.
مەیدانی جەنگێک کە ئۆکرانیایە، هیچ پەیوەندییەکی بە خەڵکی ئۆکرانیاوە نییە و ئەوە تەنها وەک مەیدانێکی ڕووبەڕووبوونەوەکە هەڵبژێردراوە یان ناچاربوون هەڵیبژێرن. ئەم جەنگە جەنگی نێوان “ئەمریکای دیموکراسی” و “ڕووسیای دیکتاتۆری” نییە، بەڵکو لەڕاستیدا جەنگی نێوان دوو سەرمایەی جیاوازە بە پشتبەستن بە ئایدۆلۆژی درۆزنانە و هەر بۆیە هەڵوێستوەرگرتن لەبەرامبەر جەنگیشدا ئەگەر دژ بەم دوو جەمسەرە و هاوپەیمانەکانیان نەبێت نە مانایەکی دەبێت و نە دەتوانێت سیاسەتێکی دروست بێت. وە ئەگەر هەر کەس و هێز و لایەنێکیش بە یاسا و ڕێساکانی جەنگی ئەم دوو زلهێزە ووشیارنەبێت، ئەوا زۆر ئاسان دەکەوێتە بەرەی یەکێکیانەوە و یان دەبێت بە پارێزگاریکەر لە “ئەمریکا و خۆرئاوای دیموکراتی” و دەچێتە سەنگەری خەڵکی ئۆکرانیاوە و تەنانەت وەک دەوڵەتە ڕاستڕەوەکانیشیان بانگەوازی هەڵگرتنی چەک دەکات بۆ پارێزگاریکردن لە “ئۆکرانیا” و تەنانەت بەرزکردنەوەی ئاڵای ئۆکرانیاش تا بەوە دەگات کە هاوڕای وەزیر و گوزیرەکانی ئەوروپا بچێت لە خۆپیشاندانەکاندا بەشداربێت و چەپڵە بۆ ناتۆ و ئەمریکا لێبدات و هاوپشتی خۆی بۆ “خەڵکی ئۆکرانیا” نیشانبدات دژ بە “ڕووسیای دیکتاتۆر” و یان دەبێت بچێت پشتگیری لە “ڕووسیای دیکتاتۆر” بکات و فرمێسکە تیمساحاوییەکانی پوتین قبوڵبکات کە سەبارەت بە خەڵکی ئەو ناوچە جەناکەکانە دەیڕێژێت و دەیەوێت “سەروەریان” بۆ بگێڕێتەوە!.
لەم جەنگەدا پڕۆلیتاریای ڕوسی و ئۆکرانی وجیهانی زەرەرمەند دەبن. ئەوەتا لەو ڕۆژەوەی کە جەنگ دەستپێکردووە، نرخی هەموو کولوپەل و خۆراک و پێداویستییەکان و سووتەمەنی و هتد لە بازاڕەکانی جیهاندا زیادیانکردووە و ڕۆژ لە دوای ڕۆژ توانایی کڕینی ئەم چینە بۆ ئەم پێداویستیانە دێتە خوارەوە و باری شانی قورستردەبێت. دەبێت ئەوەشمان لە یادبێت ئەم جەنگە چۆن بە بورژوازی و هێزەکانی جیهانییە و گەڕاباڵە ئاوهاش بۆ پڕۆلیتاریا، بۆیە ناتوانرێت لە چوارچێوەی ئاسۆ و ئایندەیەکی “نەتەوەیی” کە خۆی هیچ جێگایەکی

نییە لەم هاوکێشانەدا لەکبدرێتەوە. وەستانەوە بە دژی جەنگیش تەنها و تەنها کاتێک مانا پەیدا دەکات کە پڕۆلیتاریا توانیبێتی بە دژی ئەم زلهێزانە لە گۆشەیەکی ئەم جیهانەدا هێزی خۆی نمایش بکات و ڕیزی خۆی لە ڕیزی ئەم جانبازانەی سەرمایەداری و دەسەڵاتە گڵۆباڵی و ناوخۆییەکانی جیابکاتەوە. ئەگەر نا هەر جۆرە هەڵوێستگرتنێکی تر بە بێ خەباتی چینایەتی پڕۆلیتاریا بە ڕیزی سەربەخۆی چیانیەتی خۆیەوە، دەبێتە ئاو و دەڕژێتە ئاشی یەکێک لە لایەنەکانی ئەم کێشمەکێشەوە. هەر بۆیە جەنگ و ماڵوێرانی و بۆمبارانکردنی شوێنی کار و ژیانی خەڵک بە گشتی جێگای ئیدانەکردنە لە لایەن هەر هێزێکەوە بێت، بەڵام ئەگەر ئەم جەنگانە بە ڕیزی پڕۆلیتاریای یەکگرتوو قەپنەکرێتەوە بەسەر لایەنەکانی جەنگدا، ئەوا لە هەڵوێست دەربڕینێکی بێ کاریگەر زیاتر نابێت چونکە ئیدانەکردنیش ئەگەر بتوانێت مانایەکی هەبێت تەنها لەنێو ئەم هاوکێشە چینایەتییەدا مانا پەیدادەکات. ئیدانەکردن دەبێت “نا” یەکی گەورەی چینایەتی و یەکگرتوو بێت دژ بە هەموو لایەنەکانی ئەم جەنگە بە ئەمریکا و ناتۆ و ڕوسیاشەوە، وە هەر ئەمەش دروشمی ئەنتەرناسیۆنالیستی پڕۆلیتاریای هۆشیارە.

کامل احمد
01.03.2022
kamil.ahmed.f@gmail.com